

KKO EI TÄYTTÄNYT VALTATYHJIÖTÄ

KKO:lle riittää yhden lauseen valtuutus sotasyllisyystuomioiden purkamiseen.

NULLA POENA SINE LEGE, nullum crimen sine lege poenalia eli ei rikosta, ellei ole sitä vastaavaa lainkohtaa. Se myös merkitsee sitä, ettei voi olla taannehtivasti vaikuttavaa lakia. Suomen eduskunta rikkoi tätä rikosoikeudellisen lainsäädännön yhtä ydintä pahasti laatiessaan perustuslain vastaisen sotasyllisyyslain, jonka avulla Suomen pelastaneet johtajat tuomittiin pitkiin vankeusrangaistuksiin sotasyllisissä. Nämä tuomiot ovat yhä purkamatta.

Tuomioiden purkamattomuuden tekee sangen oudoksuttavaksi se, että meillä on kaksi Korkeimman oikeuden (KKO) päätöstä, vuosilta 1945 ja 2008 sekä oikeuskanslerin päätös vuodelta 1992, että sotasyllisyyslaki oli hallitusmuotomme vastainen erityislaki. Tämän asian ovat vahvistaneet useat korkeasti oikeusoppineet ihmiset.

Miten on mahdollista, ettei näin arvovaltaisista vahvistuksista huolimatta mitään ole tehty? Alkaa jo olla aika kysellä vastuunkannon perään. Vai eikö mitään ole sittenkään tehtävissä?

Sotasyllisyyden purkamista on sinnikkäästi ajanut asianajaja, varatuomari Kari Silvennoinen. Hän sanoo lakoonisesti, että tuomioiden purkamisen valtuutukseksi riittää yksi lause (oikeammin puoli virkettä) oikeudenkäymiskaareen. Asian selvittämiseksi Silvennoinen käsittelee ensin KKO:n tuoreimman Väinö Tanneriin liittyvän päätöksen sotasyllisyysasiassa.

- Tarjosimme Korkeimmalle oikeudelle mahdollisuuden korjata sotasyllisyysluomiossa aiheutuneet vääryydet ja oikaista yhteiskunnassamme vallitsevan erittäin merkittävän oikeudellisen epäkohdan. KKO ei tarttunut tilaisuuteen, vaan katsoi itseltään puuttuvan toimivallan, koska sotasyllisyyslaissa ei nimenomaisesti ole annettu sille purkuoikeutta.

- Aivan samalla perusteella, että purkuoikeutta ei ollut sotasyllisyyslaissa suljettu pois, KKO olisi voinut todeta, että sillä on yleistoimivalta purkaa tällaisen satunnaisen (perustuslain kieltämän) tuomioistuimen antamat tuomiot. Olin melkoisen hämmästyntynyt, että KKO ei ottanut valtaa siellä, missä ilmeisesti on olemassa valtatyhjiö.

- Julkisuudessa on sekä kiiteltä että moitittu tätä KKO:n ratkaisua. Samalla ovat jääneet kokonaan pimentoon ne motiivit, joiden takia purkuhakemus tehtiin. Purkuhakemusta ei tehty ensisijaisesti tuomittujen kunnian palauttamiseksi, kuten julkisuudessa on virheellisesti uutisoitu. Takana ovat suuremmat kuin kunniaan tai muihin tuomittujen henkilökohtaisiin oloihin liittyvät seikat.

Asianajaja, varatuomari Kari Silvennoinen

On aivan oikein sanoa, että kunniaa, jota ei ole viety, ei tarvitse palauttaa.

- Purkuhakemus KKO:lle tehtiin ensisijassa sen takia, että sotasyllisyystuomiossa todettiin Suomen, siis koko silloisen valtiojohtoon, olleen syyllinen sotiin. Tämä ei pidä paikkaansa. Syyllinen talvisotaan ja talvisodan jatkosotaan (ns. jatkosotaan) oli hyökkääjävaltio, kommunistinen Neuvostoliitto.

- Kommunististen järjestelmien, siten myös Neuvostoliiton, rikollinen luonne on tullut tunnustetuksi useassa eri yhteydessä. Viimeksi tämä tapahtui Euroopan Neuvoston jäsenmaiden parlamentaarikkojen yleiskokouksessa (PACE 25.01.2006), jolloin kommunististen järjestelmien suorittamat ihmisoikeusrikkokset tuomittiin selvin luvuin.

- Suomalainen tuomioistuin, vaikkakin perustuslain kieltämä satunnainen ja taannehtivaan sotasyllisyyslakiin perustuva sotasyllisyystuomioistuin, antoi tuomion Suomen syyllisyydestä sotiin.

- Puolustus sotasyllisysoikeudenkäynnissä vetosi tuloksetta tähän absurdiin asetelmaan. Tästäkään syystä emme voi hyväksyä sotasyllisyystuomioita, vaan ne on tavalla tai toisella saatava puretuiksi tai julistetuksi mitättömäksi.

- Tuomioistuimessa istui tuomareita, jotka ilmeisesti olivat puolueellisia ja ajoivat keinoja kaihtamatta Suomen sovjetisointia ja läheistä liittämistä Neuvostoliittoon (Hertta Kuusinen ja Eino Pekkala). Oikeusjärjestelmässä ei oikeastaan voi olla

mitään sen vastenmielisempää ilmiötä kuin puolueellinen tuomari on.

- Tämän KKO:n ratkaisun jälkeen yhteiskunnassamme vallitsee tilanne, joka ei voi olla oikein. Jos maassamme puolueelliset tuomarit, taannehtivan lain nojalla, epäoikeudenmukaisessa oikeudenkäynnissä, tuomitsevat ihmisiä pitkäksi aikaa vankilaan, eikä ole olemassa instanssia, joka voisi purkaa ja oikaista tällaisen vääryyden.

- Siten poikkeusaikoina tehtyjä keskeisten oikeusperiaatteiden loukkauksia ei voida normaaliaikoina oikaista. Emme tänään ole enää vain ja ainoastaan kotimaisten oikeuskeinojen varassa. Kaikkia Suomen viranomaisia sitovat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja sen lisäpöytäkirjoissa kansalaisille taatut oikeudet.

- Seitsemännen lisäpöytäkirjan 2 artiklassa on annettu määräykset rikostuomioiden valitusmahdollisuuden olemassaolosta. Lisäksi ihmisoikeustuomioistuimen käytännössä ovat muodostuneet vakiintuneeksi myös edellytykset tehokkaan oikeuskeinon olemassaolosta.

- Tällaisessa tapauksessa Suomi ei pysty tarjoamaan kansalaisilleen kumpaakaan edellä mainituista oikeuskeinoista. Tämän takia olemme päätyneet viemään asian Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaistavaksi.

- Ilahduttavaa on, että oikeusministeri Tuija Brax on ilmoittanut selvittävänsä sotasyllisyystuomioiden purkamisasian (HS 21.10.2008). Teknisesti tämä on hyvin

helppo ratkaista. Toteutetaan vain lainmuutos, jolla KKO:lle annetaan yleistoimivalta.

- Sillä olisi tämän jälkeen oikeus purkaa satunnaisesti, tai muuten perustuslain tai ihmisoikeussopimusten vastaisesti annetut tuomiot. Lainkohdan perusteluihin voidaan kirjoittaa yhdellä lauseella, että tämä koskee mm. sotasyllisyystuomiota. Tällainen lainmuutos paitsi korjaa menneisyyden virheet, myös estää samanlaiset virheet tulevaisuudessa.

Oikeusministeri Brax sanoo lehden mukaan, että "Vierastan sitä, että menneisyyden traumoja käsiteltäisiin eduskunnassa lainsäädäntökysymyksenä". Kyse ei ensisijaisesti ole traumoista tai yleensäkin henkisestä ongelmasta, vaan ihmisoikeusongelmasta. Suomalainen perustuslain vastainen oikeusistuin on antanut väärät tuomiot. Totta kai vääreksi tiedetyt tuomiot pitää purkaa.

KKO:lla voidaan katsoa olevan kunnialta periytynyt oikeus purkaa tällaiset tuomiot ja oikeuskansleri voi aloittaa purkamisprosessin halutessaan. Valtioneuvosto voi myös määrätä, että oikeuskansleri ryhtyy purkutoimien selvittämiseen. Kyse ei siten ole ollut kyvyn, vaan halun puutteesta.

Purkamisen osalta on yksinkertaista todeta, että minkä Suomen eduskunta kykeni perustuslain vastaisesti toteuttamaan, sen se pystyy perustuslain mukaisesti korjaamaan. Ja minkä tuomioistuin teki virheellisesti, sen virheen se pystyy korjaamaan. Kyse on vain oikeuden toteuttamisesta ja siihen tarvittavasta tahtotilasta.